

DECIZIA
РЕШЕНИЕ

nr. _____
din _____ 2025

Proiect

Cu privire la aprobarea ”Planului de acțiuni privind declararea în mun. Bălți a anului 2025 -”Anul incluziunii sociale a persoanelor cu nevoi speciale””

În conformitate cu prevederile art. 14 alin. (2) lit. p¹), lit. y), lit. z¹) din Legea RM privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, Legea RM privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr. 60 din 30.03.2012, Legea asistenței sociale nr. 547 din 25.12.2003, Legea RM privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13.11.2008, Hotărârea Guvernului RM cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional nr. 967 din 09.08.2016, Decizia Consiliului mun. Bălți nr. 6/33 din 13.11.2024 ” Cu privire la inițierea procedurilor de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional „Cu privire la declararea în mun. Bălți a anului 2025 - Anul incluziunii sociale a persoanelor cu nevoi speciale”, Dispoziția Primarului nr. 456 din 19.11.2024 Cu privire la desfășurarea procedurii de consultare publică la proiectul deciziei Consiliului municipal Bălți ”Cu privire la declararea în mun. Bălți a anului 2025 - ”Anul incluziunii sociale a persoanelor cu nevoi speciale””,-

Consiliul municipal Bălți DECIDE:

1. Se declară în mun.Bălți anul 2025 „Anul Incluziunii sociale a persoanelor cu nevoi speciale”.
2. Se aprobă „Planul de acțiuni privind declararea în mun. Bălți a anului 2025 - ”Anul incluziunii sociale a persoanelor cu nevoi speciale””, conform anexei.
3. Se pune în sarcina primarul municipiului Bălți, dlui Alexandr PETKOV:
 - 3.1. instituirea și aprobarea componentei nominale a Comitetului pentru organizarea și coordonarea Planului de acțiuni privind declararea în mun.Bălți a anului 2025 - ”Anul incluziunii sociale a persoanelor cu nevoi speciale””;
 - 3.2. asigurarea monitorizării și elaborării rapoartelor anuale, până la data de 31 ianuarie, privind mersul realizării Planului respectiv, cu întreprinderea măsurilor necesare pentru atingerea obiectivelor prevăzute și prezentarea informației Consiliului municipal Bălți.
4. Finanțarea Planului respectiv, se va efectua în limita alocațiilor anuale prevăzute pentru aceste scopuri din bugetul municipal Bălți, aprobat pentru anul respectiv, precum și din contribuțiile donatorilor, pe măsura implicării acestora.
5. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina comisiilor consultative de specialitate pentru activități economico-financiare, pentru drept și disciplină, pentru educație, activități social-culturale și sănătate publică, pentru gospodărie municipală, administrarea bunurilor și protecția mediului.

Președintele ședinței a III
extraordinare a Consiliului
municipal Bălți

Contrasemnează:
Secretara Consiliului
municipal Bălți

Irina Serdiuc

Planul de acțiuni privind declararea anului 2025
”Anul incluziunii sociale a persoanelor cu nevoi speciale”

I. DISPOZIȚII GENERALE

Abordarea problemelor și a provocărilor incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități s-a realizat prin prisma abordării intersectoriale, domeniile principale de intervenție fiind: accesibilitatea, sănătatea, asistența socială, educația, piața muncii.

Prezentul plan este elaborat în conformitate cu:

- Legea RM nr. 239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional;
- art. 14 al. (2) lit. (z¹) din Legea RM nr. 436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală;
- Legea RM nr. 60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități;
- Legea asistenței sociale nr. 547 din 25.12.2003;
- Legea RM nr. 105/2018 privind promovarea ocupării forței de muncă;
- Hotărârea Guvernului RM nr.357 din 18.04.2018 cu privire la determinarea dizabilității;
- Decizia Consiliului Municipal Bălți nr. 8/1 din 30.06.2024 ”Cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare social-economică a municipiului Bălți pentru anii 2021-2025”;
- Decizia Consiliului Municipal Bălți nr. 6/33 din 13.11.2024 ”Cu privire la inițierea procedurilor de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional „Cu privire la declararea în mun. Bălți a anului 2025 Anul incluziunii sociale a persoanelor cu nevoi speciale””.

Noțiunile principale care definesc prezentul plan sunt:

dizabilitate - deficiențe, limitări de activitate și restricții de participare;

persoane cu dizabilități/nevoi speciale - persoană cu deficiențe fizice, mintale, intelectuale sau senzoriale, deficiențe care, în interacțiune cu diverse bariere/obstacole, pot îngreuna participarea ei deplină și eficientă la viața societății în condiții de egalitate cu celelalte persoane;

capacitate de muncă – raportul dintre posibilitățile biologice individuale și solicitarea profesională; este determinată de abilitățile fizice și intelectuale, precum și de nivelul de integrare socioprofesională, care ține de pregătire și de experiență;

incluziune socială – ansamblu de măsuri și acțiuni multidimensionale din domeniile protecției sociale, ocupării forței de muncă, locuirii, educației, sportului, ocrotirii sănătății, informării și comunicării, culturii, precum și din alte domenii destinate integrării persoanelor cu dizabilități în societate;

loc de muncă protejat – spațiul aferent activității profesionale a persoanei cu dizabilități, care cuprinde locul de lucru din clădirea instituției și orice alt loc din interiorul instituției, precum și din afara ei, la care persoana cu dizabilități are acces în timpul exercitării sarcinilor sale de lucru, adaptat nevoilor acesteia, inclusiv echipamentul și căile de acces;

standard adecvat de viață – protejarea și promovarea dreptului persoanelor cu dizabilități la alimentație, îmbrăcăminte și locuință adecvată în condiții de egalitate cu ceilalți cetățeni, fără discriminare pe criterii de dizabilitate;

accesibilitate – ansamblu de măsuri și lucrări de adaptare a mediului fizic, transporturilor, precum și a mediului informațional și comunicational;

Termenul de ”dizabilitate și/sau nevoi speciale” este folosit pentru determinarea deficiențelor, acestea fiind clasificate în mai multe categorii:

- 1) afecțiuni generală;
- 2) afecțiuni congenitală;
- 3) afecțiuni din copilărie;
- 4) boală profesională;
- 5) accident de muncă;
- 6) afecțiuni legată de participarea la lichidarea avariei de la CAE Cernobîl sau la alte accidente atomice;
- 7) afecțiuni legată de serviciul militar sau cel special.

II. ANALIZA SITUAȚIEI

Conform datelor statistice, în Republica Moldova, în anul 2022 (ultimul profil demografic realizat în RM) numărul total al persoanelor cu dizabilități, beneficiari de pensii pe dizabilitate și alocații sociale de stat, aflați la evidența Casei Naționale de Asigurări Sociale, a constituit 162.295 persoane, ponderea adulților fiind de 93,3% (156.596 persoane) și cea a copiilor de 6,7% (10.936 persoane). Raportat la numărul populației cu reședință obișnuită ponderea persoanelor cu dizabilități a constituit 6,23%, pentru populația adultă fiind de 7,4% și pentru copii – 1,9%.

Comparativ cu anul 2017, ponderea persoanelor cu dizabilități a crescut cu 1,23 puncte procentuale: de la 5% în anul 2017 la 6,23% în anul 2022. În 2 perioada ultimilor 5 ani (2018-2022) se înregistrează o creștere nesemnificativă a numărului copiilor cu dizabilități (de la 10.635 copii în anul 2018 la 10.936 copii în anul 2022) și o scădere a numărului persoanelor adulte cu dizabilități (de la 164.496 persoane în anul 2018 la 151.359 persoane în anul 2022).

Astfel, în urma analizei Programului municipal de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2014-2018, în mun. Bălți în anul 2014 locuiau peste 7 mii persoane cu dizabilități, dintre care 525 de copii. Date oficiale mai actuale privind numărul de persoane cu dizabilități în mun. Bălți nu sunt publicate.

Totodată, conform datelor BNS, la 01.01.2022 în mun. Bălți erau înregistrați 4 614 beneficiari ai pensiilor de dizabilitate, dintre care 4 563 persoane beneficiau de pensii de dizabilitate din cauza unei afecțiuni generale (cu 21.0% mai puțini beneficiari decât în anul 2017) și 51 persoane – din cauza unui accident de muncă sau a unei boli profesionale (cu 29.2% mai puțini față de anul 2017). Respectiv, anual în mun. Bălți circa 300 de persoane sunt recunoscute pentru prima dată cu dizabilitate și numărul lor este în creștere. În anul 2021, au fost recunoscuți cu dizabilitate primară 355 adulți și 71 copii. Relativ la 10 000 de locuitori au revenit 36 de adulți recunoscuți cu dizabilitate primară și 7 copii (date preluate din profilul demografic al municipiului Bălți, elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Expert-Grup Centrul Analitic Independent, precum și Fondul ONU pentru populație, publicație din anul 2022).

Actualmente, în baza datelor statistice oferite de către Casa Națională de Asigurări Sociale, conform situației la 01.09.2024, în mun. Bălți sunt înregistrați 5967 persoane încadrate în grad de dizabilitate, dintre care 5202 adulți și 765 copii până la 18 ani.

Pe parcursul ultimilor ani pe segmentul incluziunii sociale s-au înregistrat unele progrese și la nivelul municipiului Bălți. În acest context APL își extinde capacitățile de dezvoltare a serviciilor conform necesităților locale prin diversificarea serviciilor din domeniul social în funcție de necesitățile beneficiarilor și dezvoltarea parteneriatelor cu asociații obștești pentru dezvoltarea serviciilor din domeniul social.

Cu toate acestea analiza situației actuale scoate în evidență faptul că există rezerve pe anumite domenii pe care se impune necesitatea consolidării eforturilor tuturor actorilor comunitari și anume:

1. În domeniul de sănătate - un acces limitat al persoanelor cu dizabilități la servicii de sănătate, inclusiv asistență primară. Studiul „Generații și Gen” (2021) evidențiază că o pondere înaltă a femeilor cu dizabilități care nu au acces la servicii de îngrijire a sănătății: 43% din femeile cu dizabilități aveau o nevoie nesatisfăcută. Totodată, se relevă dificultatea în obținerea serviciilor de îngrijire la domiciliu (Raportul cu privire la implementarea de către Republica Moldova a prevederilor Rezoluției cu privire la consolidarea îngrijirilor paliative ca componentă a tratamentelor integrate pe parcursul vieții, Chișinău, 2020). În același timp, se evidențiază un acces limitat la servicii medicale specializate, personalul medical specializat este într-un număr insuficient, iar infrastructura de recuperare, reabilitare și monitorizare a bolilor complexe care produc dizabilități severe este aproape inexistentă;

2. În domeniul protecției sociale - persoanele cu dizabilități se confruntă cu un risc al sărăciei mai pronunțat comparativ cu persoanele fără dizabilități, au oportunități limitate de a obține venituri, iar gospodăriile acestora sunt în condiții mai puțin avantajoase în ceea ce privește nivelul de dotare și confort al locuințelor.

3. În domeniul accesibilității - lipsa accesibilității spațiilor publice este o problemă care afectează în primul rând persoanele cu dizabilități, dar și părinții cu copii mici, persoanele în vârstă și alte persoane cu mobilitate redusă. Date disponibile indică faptul că majoritatea din clădirile publice, precum și spațiile publice (trotuare, parcuri, scuaruri etc.) nu sunt totalmente accesibile persoanelor cu dizabilități;

4. În domeniul educației - lipsa unui sistem de ghidare în carieră afectează dezvoltarea traseului profesional al tinerilor cu dizabilități;

5. În domeniul ocupării în câmpul muncii - piața muncii nu este adaptată pentru a facilita integrarea persoanelor cu dizabilitate severă.

III. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE PLANULUI DE ACȚIUNI

Planul de acțiuni în vederea declarării anului 2025 „Anul incluziunii sociale a persoanelor cu nevoi speciale” are ca **scop** principal creșterea gradului de conștientizare și promovare a integrării sociale, economice și culturale a persoanelor cu nevoi speciale. Astfel, urmărind în prim-plan nevoile și drepturile acestor persoane, sprijinind crearea unei societăți mai inclusive, echitabile și accesibile pentru toți.

Mai specific, scopul acestui plan include:

1. Acces egal la educație - crearea unui mediu educațional inclusiv care să ofere sprijin adaptat nevoilor individuale și să elimine barierele de acces la educație pentru copii și adulți cu dizabilități.

2. Integrare în câmpul muncii - dezvoltarea de programe care să promoveze angajarea asistată, adaptarea locurilor de muncă și eliminarea discriminării la angajare.

3. Accesibilitatea infrastructurii și serviciilor publice - adaptarea spațiilor publice, a transportului, a informațiilor și a tehnologiilor pentru a răspunde cerințelor persoanelor cu nevoi speciale.

4. Sprijin familial și comunitar - furnizarea de servicii și resurse familiilor pentru a sprijini persoanele cu nevoi speciale și promovarea unei atitudini de solidaritate în comunitate.

5. Participare civică și culturală - asigurarea accesului la evenimente culturale, sportive și alte activități sociale, încurajând implicarea activă.

6. Sensibilizare și combaterea stereotipurilor - organizarea de campanii pentru promovarea drepturilor persoanelor cu nevoi speciale și reducerea stigmatizării.

Măsurile prevăzute de prezentul plan conduc la realizarea în mun. Bălți a acțiunilor legate de reabilitarea persoanelor cu dizabilități, participarea activă a acestora la viața comunității, crearea și asigurarea condițiilor adecvate de educație, instruire și pregătire profesională a persoanelor cu dizabilități, evitarea sau eliminarea oricăror forme de discriminare a persoanelor cu dizabilități etc.

Astfel, **Obiectivul general** pentru incluziunea socială a persoanelor cu nevoi speciale este de a asigura participarea deplină, egală și activă a acestora în toate aspectele vieții sociale, economice și culturale. Reieșind din obiectivul general pentru declararea anului 2025-”Anul incluziunii sociale a persoanelor cu nevoi speciale”, s-au propus spre realizare următoarele **obiective specifice**:

1. Prevenirea excluderii sociale a persoanelor cu nevoi speciale;
2. Realizarea/reevaluarea planului de accesibilitate a infrastructurii în mun. Bălți;
3. Crearea unui mediu incluziv prin accesibilitate deplină pentru persoanele cu nevoi speciale.;
4. Consolidarea abilităților de viață independentă în scopul creșterii șanselor de incluziune socială;
5. Asigurarea accesului la educație și formare profesională;
6. Fortificarea serviciilor de sănătate și reabilitare pentru a răspunde nevoilor complexe ale persoanelor cu dizabilități.

IV. PLANUL DE ACȚIUNI PRIVIND DECLARAREA ANULUI 2025 - „ANUL INCLUZIUNII SOCIALE A PERSOANELOR CU NEVOI SPECIALE”

Obiective Specifice	Acțiuni	Responsabili/ Parteneri	Termen de realizare	Costuri		Indicatori
				Surse APL	Alte surse	
1	2	3	4	5		6
1.Prevenirea excluderii sociale a persoanelor cu nevoi speciale	1.1.Sprijinirea inițiativelor de mobilizare comunitară a grupurilor de inițiativă.	AO, DRP, DS	2025-2027	-	-	Numărul de inițiative susținute. Numărul de activități realizate. Numărul total de persoane implicate (membri de grup, voluntari, beneficiari). Procentul grupurilor care continuă activitatea independent după sprijinul inițial.
	1.2.Organizarea de evenimente și activități pentru a încuraja integrarea și participarea activă a persoanelor cu dizabilități în viața socială, culturală și sportivă a societății.	DS, DÎTS, DC, DRP, DGFE, AO, DSP, IP ”CCSM”	2025-2027	În limita mijloacelor financiare alocate	Donații	Numărul evenimentelor organizate. Numărul total de participanți cu dizabilități la evenimentele organizate. Numărul de parteneriate încheiate pentru organizarea evenimentelor (ONG-uri, autorități, sponsori). Numărul de activități culturale și sportive accesibile persoanelor cu nevoi speciale.
	1.3. Desfășurarea campaniilor de informare a cetățenilor și aprofundare a cunoștințelor privitor la incluziunea socială, precum și în domeniul leadership, creșterea respectului de sine.	DRP, DS, DÎTS, DC, DSP, IMSP „CMF”, AO	2025	-	-	Numărul de campanii desfășurate. Numărul de parteneri implicați. Numărul de cetățeni informați (evaluat prin participare sau distribuție de materiale). Numărul de sesiuni/workshop-uri organizate pe teme de leadership și respect de sine. Numărul de parteneri implicați în campanii (mass-media, ONG-uri, autorități).
	1.4. Crearea unei	DS, DSP,	2025	-	-	Acte normative elaborate.

	platforme de conexiune între asociații obștești de profil, dedicată tuturor membrilor comunității cu dizabilități	AO				Platforma create. Asociațiile de profil incluse în platformă. Procentul funcționalității platformei. Crearea unui Consiliu Consultativ al persoanelor cu dizabilități. Numărul întrunirilor organizate între APL și AO.
	1.5. Crearea unui program de sprijin pentru acces la internet gratuit sau cu tarif redus, dedicat persoanelor cu nevoi speciale.	DS, Agenți economici de profil: SA Moldtelecom, StarNet, Orange, Moldcell etc.	2025	-	Donații	Numărul adresărilor și ofertelor primite. Numărul familiilor care au beneficiat de internet gratuit sau parțial compensat.
	1.6. Lansarea platformei pentru colectarea regulată de fonduri de către organizațiile comunitare prin intermediul instrumentelor bancare, destinată sprijinirii persoanelor cu dizabilități.	AO, Agenți economici	2025	-	Donații	Platforma creată și implementată. Identificarea asociației obștești responsabilă de funcționarea platformei și colectarea fondurilor. Fonduri colectate și distribuite. Numărul organizațiilor membri ai platformei. Raporturi trimestriale perfectate și prezentate Direcției sănătate pînă la data de 15 a trimestrului următor.
	1.7. Identificarea proiectelor de profil în scopul acoperirii parțiale a cheltuielilor.	Donatori, AO	2025-2027	-	Donații	Numărul proiectelor identificate. Numărul proiectelor implementate.
	1.8. Elaborarea și aprobarea Mecanismului de acordare a ajutorului bănesc	DS, DGFE, CMB	2025	În limita mijloacelor financiare alocate	-	Numărul de acte administrative perfectate Numărul de note/demersuri/avize/rapoarte elaborate Numărul de activități realizate/înterprinse, ședințe organizate Proiectul de decizie elaborat și prezentat în termeni stabiliți

	pentru perioada rece a anului 2024-2025 pentru unele categorii social-vulnerabile a populației din contul mijloacelor bugetului municipal					Actele elaborate în termenii stabiliți. Mecanismul aprobat
2.Realizarea/reevaluarea planului de accesibilitate a infrastructurii.	2.1. Instruirea administratorilor instituțiilor publice din mun. Bălți în scopul evaluării clădirilor și accesibilității.	Alianța INFONET, Instituții publice,	2025-2027	-	-	Numărul sesiunilor de instruire organizate. Numărul persoanelor instruite.
	2.2. Evaluarea proiectelor de infrastructură.	DS, DGC		În limita mijloacelor financiare alocate	Donații	Numărul proiectelor evaluate.
	2.3. Dotarea instituțiilor publice, inclusiv a Primăriei, cu blocuri sanitare adaptate și accesibile persoanelor cu nevoi speciale.					Numărul blocurilor sanitare adaptate. Numărul clădirilor cu blocuri sanitare accesibile.
3. Crearea unui mediu incluziv prin accesibilit	3.1. Adaptarea infrastructurii urbane pentru a facilita accesul persoanelor cu dizabilități:rampă la	DAU, DGC, ÎM "ATSV", ÎM "DRCD" IGP, AO, donatori	2025-2027	În limita mijloacelor financiare alocate	-	Numărul zonelor de acces ajustate necesităților. Numărul semafoarelor, rampelor, lifturilor instalate. Numărul de parteneri implicați.

ate deplină pentru persoanele cu nevoi speciale.	clădiri publice, trotuare adaptate, semafoare sonore, lifturi, locuri de parcare speciale, semnale acustice la trecerile de pietoni, coborârea trotuarelor, locuri de parcare dedicate, etc.					
	3.2. Amenajarea și adaptarea terenurilor de joacă și a parcurilor de agrement pentru a răspunde nevoilor copiilor cu dizabilități, oferindu-le un spațiu sigur și incluziv.	DGC, DAU, ÎM ”GLCB”, AO	2025-2027	În limita mijloacelor financiare alocate	Donații	Numărul total de terenuri de joacă adaptate pentru copii cu dizabilități. Procentul echipamentelor de joacă accesibile (balansoare, tobogane, leagăne adaptate). Numărul de copii cu dizabilități care folosesc terenurile de joacă (evaluat prin studii sau sondaje). Numărul terenurilor în parcuri de agrement adaptate.
	3.3. Modernizarea transportului public și introducerea serviciilor de taxi adaptate pentru a răspunde nevoilor persoanelor cu mobilitate redusă, garantând accesibilitate și confort pentru persoanele cu dizabilități.	DGC, ÎM ”DTB”, Agenți economici care presterază servicii de transport	2025	În limita mijloacelor financiare alocate	Donații	Numărul unităților de transport public modernizate. Numărul unităților de transport-taxi, care să răspundă nevoilor persoanelor cu dizabilități, adaptat sau procurat.
	3.4. Dezvoltarea și	DS,	2025-2026	În limita	-	Soluțiile și tehnologiile elaborate și aplicate.

	implementarea de tehnologii și soluții digitale incluzive, precum site-uri web, aplicații mobile și dispozitive inteligente, adaptate nevoilor persoanelor cu dizabilități.	DREAI, AO, ACETI		mijloacelor financiare alocate		Numărul paginilor web, aplicațiilor mobile și dispozitivelor inteligente dezvoltate conform necesităților.
	3.5.Adaptarea paginii oficiale a Primăriei conform necesităților persoanelor cu dizabilități vizuale și auditive.	DS, ACETI, AO	2026	În limita mijloacelor financiare alocate	Donații	Redarea unui clip video despre Primărie însoțit de un interpret mimico-gestual. Redarea rezumatului ședințelor CMB prin intermediul interpretului mimico-gestual. Editarea unui dicționar de termeni incluzivi în versiune electronică. Includerea subtitrelor în limbile română și rusă. Elaborarea unui meniu de accesare facilă pe site-ul Primăriei pentru persoane cu dizabilități vizuale și auditive.
4.Consolidarea abilităților de viață independentă în scopul creșterii șanselor de incluziune socială	4.1.Dezvoltarea echipei mobile de acordare a serviciilor, inclusiv ajutor în gospodărie pentru persoanele cu nevoi speciale.	DS, DRP, DÎTS, Consiliul local al tinerilor, AO, donatori, voluntari	2025-2027	În limita mijloacelor financiare alocate	-	Dispoziția Primarului elaborată și aprobată. Serviciul creat. Baza de date a beneficiarilor creată.
	4.2.Dezvoltarea serviciilor de Spălătorie socială.	DS, AO, donatori, agenți economici	2025	În limita mijloacelor financiare alocate	Donații	Identificarea spațiului pentru spălătorie. Acte elaborate și aprobate. Numărul beneficiarilor și periodicitatea utilizării spălătoriei. Numărul de servicii oferite (spălare, uscare, călcare, livrare la domiciliu). Valoarea totală a investițiilor realizate în echipamente și infrastructură.

5.Asigurarea accesului la educație și formare profesională	5.1.Dezvoltarea programelor de educație incluzivă în instituțiile de învățământ preșcolar, liceal și profesional-tehnice.	DÎTS, AO, donatori	2025-2027	-	-	Campanii de sensibilizare organizate. Evaluarea complexă a dezvoltării copiilor. Dezvoltarea capacităților cadrelor didactice. Parteneriate cu instituții de învățământ profesional-tehnic. Servicii de suport instituite (logoped, psihopedagog, psiholog etc) care să faciliteze incluziunea copiilor cu CES și/sau dizabilități.
	5.2. Implicarea în viața socială a adulților cu dizabilități prin crearea unui mediu în care aceștia să participe activ și egal la toate aspectele vieții comunitare.	DS, DC AO	2025-2027	-	-	Procentul adulților care participă la evenimente culturale, sportive, la programe de educație, etc. Procentul persoanelor cu dizabilități implicate în activități de voluntariat. Nivelul de satisfacție a al persoanelor cu dizabilități față de serviciile sociale.
	5.3. Realizarea de campanii de sensibilizare pentru a combate stigmatizarea și discriminarea	DS, AO, DÎTS, DSP	2025	-	Donații	Numărul de campanii de sensibilizare desfășurate (online, media, evenimente publice). Numărul de persoane atinse de campanii (prin materiale distribuite, participanți la evenimente, vizualizări online). Numărul de parteneriate realizate cu ONG-uri, mass-media și autorități pentru promovarea campaniilor. Numărul de materiale create și distribuite (pliante, afișe, videoclipuri, postări pe rețelele sociale).
	5.4.Crearea oportunităților de formare profesională pentru integrarea pe piața muncii.	ANOFM, DÎTS, AO	2025-2027	-	-	Numărul de parteneriate stabilite cu angajatori pentru integrarea pe piața muncii. Procentul cursurilor de formare adaptate pentru persoanele cu dizabilități (ex.: metode de predare, materiale accesibile).
	5.5. Crearea de locuri de muncă accesibile și stimulente pentru angajatorii care	Agenți economici, AO, ANOFM	2025-2027	-	-	Numărul total de locuri de muncă accesibile create pentru persoanele cu dizabilități. Procentul angajatorilor care beneficiază de stimulente pentru angajarea persoanelor cu dizabilități. Numărul persoanelor cu dizabilități angajate ca rezultat al

	angajează persoane cu dizabilități.					programului. Numărul de angajatori care participă la programe de sensibilizare privind incluziunea persoanelor cu dizabilități. Procentul locurilor de muncă adaptate (infrastructură accesibilă, echipamente speciale).
	5.6.Promovarea antreprenoriatului și sprijinirea inițiativelor de afaceri ale persoanelor cu dizabilități.	AO de profil	2025-2027	-	-	Numărul de persoane cu dizabilități sprijinite pentru a iniția o afacere. Valoarea totală a finanțării sau subvențiilor acordate pentru inițiativele de afaceri ale persoanelor cu dizabilități. Numărul de afaceri deschise de persoane cu dizabilități prin intermediul programului. Numărul de programe de formare antreprenorială organizate pentru persoanele cu dizabilități. Procentul participanților la programele de formare care și-au deschis o afacere după finalizare. Numărul de parteneriate stabilite cu organizații și instituții financiare pentru sprijinirea antreprenoriatului.
	5.7. Instruirea colaboratorilor Primărie în vederea conexiunii cu persoanele cu nevoi speciale.	Alianța INFONET, Subdiviziunile Primăriei	2025	-	-	Numărul sesiunilor de instruire organizate; Numărul colaboratorilor instruiți.
6. Fortificare a serviciilor de sănătate și reabilitare pentru a răspunde nevoilor complexe ale	6.1. Extinderea serviciilor de asistență medicală pentru a răspunde diverselor nevoi ale persoanelor cu dizabilități, incluzând kinetoterapia, furnizarea aparatelor auditive și alte intervenții	IMSP, AO, donatori	2025-2027	-	Donații	Numărul de persoane cu dizabilități care beneficiază de servicii extinse (kinetoterapie, suport psihologic, aparate auditive). Numărul de centre de asistență medicală care oferă servicii specializate pentru persoane cu dizabilități. Procentul persoanelor eligibile care au accesat servicii noi sau extinse. Numărul de aparate auditive și alte dispozitive medicale distribuite. Numărul de specialiști (kinetoterapeuți, psihologi, audiologi) instruiți pentru a lucra cu persoane cu dizabilități.

persoanelor cu dizabilități.	specializate.					
	6.2. Oferirea suportului psihologic persoanelor cu nevoi speciale de către studenții absolvenți ai USARB prin angajare sau voluntariat	DS, AO, USARB	2025-2027	-	-	Acord de colaborare între APL și USARB. Numărul persoanelor angajate. Numărul voluntarilor implicați. Numărul beneficiarilor.
	6.3. Oferirea serviciilor specializate și accesibile copiilor din spectrul autist și familiilor acestora.	DÎTS, IP "CCSM" AO, SAP	2025-2027	-	Donații	Numărul serviciilor existente. Numărul serviciilor noi create. Numărul copiilor autiști care au beneficiat de serviciile date.
	6.4. Acordarea serviciilor de asistență ginecologică, de planificare a familiei și de sănătate reproductivă a femeilor și fetelor cu diferite forme de dizabilitate, inclusiv în cadrul centrelor de zi.	IMSP "CMF", DS, DSP	2025-2027	-	Donații	Numărul persoanelor care au beneficiat de serviciile date. Numărul activităților organizate și desfășurate.
	6.5. Dotarea Centrelor de Sănătate din cadrul IMSP "Centrul medicilor de familie mun. Bălți" cu 6	IMSP "CMF", DS, AO	2026	-	Donații	Numărul scaunilor instalate în Centrele de Sănătate. Centrele de sănătate beneficiare de scaune ginecologice.

	scaune ginecologice adaptate femeilor cu nevoi speciale.					
	6.6. Elaborarea unei baze de date a persoanelor cu nevoi speciale de etnie romă în scopul oferirii suportului medical și social.	AO, DS, IMSP "CMF"	2025-2026	--		Baza de date elaborată. Numărul persoanelor care figurează pe listă. Numărul beneficiarilor de suport medical și social.

V. ESTIMAREA GENERALĂ A COSTURILOR

Estimarea generală a costurilor pentru implementarea și realizarea Planului de acțiuni, a fost efectuată în baza priorităților și activităților identificate, avînd la bază legislația RM, precum și în limita mijloacelor disponibile prevăzute pentru aceste scopuri, donații, granturi, conform contractelor și acordurilor încheiate.

VI. RESPONSABILII PENTRU IMPLEMENTAREA PLANULUI

Responsabilitatea implementării Planului de acțiuni privind declararea anului 2025 - „Anul Incluziunii sociale a persoanelor cu nevoi speciale” îi revine Direcției sănătate, precum și tuturor structurilor APL, Întreprinderilor Municipale, Instituțiilor Medico-Sanitare Publice, Asociațiilor Obștești, Agențiilor Economice, reprezentanților mass-media etc.

VII. MODIFICAREA, MONITORIZAREA ȘI RAPORTAREA

Scopul și obiectivele planului se realizează prin implementarea acțiunilor prevăzute. Implementarea planului este monitorizată de către Secretarul Consiliului municipal Bălți. Direcția sănătate va elabora și prezenta Consiliului municipal Bălți raportul anual de implementare a planului, în baza informațiilor solicitate și prezentate de către subdiviziunile responsabile.

VIII. DISPOZIȚII FINALE

Planului de acțiuni consacrat anului 2025 „Anul Incluziunii sociale a persoanelor cu nevoi speciale” este elaborat în conformitate cu actele legislative și normative în vigoare. Acesta poate fi revizuit, completat, modificat sau substituit, doar prin Decizia Consiliului municipal Bălți.

ABREVIERI:

DS – Direcția Sănătate

DRP – Direcția Relații cu Publicul

DÎTS - Direcția Învățămînt, Tineret și Spor

DC – Direcția cultură

DSP - Direcția-serviciul de presă

DAU- Direcția Arhitectură și Urbanism

DGFE - Direcția Generală Financiar-Economică

DREAI- Direcția Relații Externe și Atragerea Investițiilor

DGC- Direcția Gospodărie Comunală

ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

IMSP „CMF” – Instituție Medico Sanitară Publică „Centrul Medicilor de Familie”

AO -Asociații Obștești

IP ”CCSM” – Instituția Publică ”Centrul Comunitar de Sănătate Mintală”

APL – Administrația Publică Locală

BNS – Biroul Național de Statistică

IGP - Inspectoratul general de Poliție

ONG – organizații nonguvernamentale

SAP- Structura teritorială de Asistență Psihopedagogică

USARB – Universitatea de Stat ”Alecru Russo” din Bălți

ÎM DTB – Întreprindere Municipală ”Direcția de troleibuze Bălți”

ÎM ”DRCD” – Întreprinderea Municipală ”Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți”

ÎM ”GLC”- Întreprinderea Municipală ”Gospodăria Locativ-Comunală Bălți”

ÎM ”ATSV” - Întreprinderea Municipală ”Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi Bălți”

RAPORT DE SPECIALITATE
la proiectul de decizie cu privire la aprobarea
”Planului de acțiuni privind declararea în mun. Bălți a anului 2025 - „Anul Incluziunii sociale a
persoanelor cu nevoi speciale””

1. Denumirea autorului, și după caz, a participanților la elaborarea proiectului:

Prezentul proiect a fost elaborat de către Direcția sănătate, la inițiativa dlui Alexandr Petkov, primar al mun. Bălți, precum și în colaborare cu subdiviziunile structurale ale Primăriei mun. Bălți, IMSP ”Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți”, Întreprinderi municipale, Asociații Obștești.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite:

Proiectul de decizie cu privire la aprobarea ”Planului de acțiuni privind declararea în mun. Bălți a anului 2025 - ”Anul Incluziunii sociale a persoanelor cu nevoi speciale”” reprezintă un ansamblu de măsuri prevăzute să conducă la realizarea în mun. Bălți a acțiunilor legate de reabilitarea persoanelor cu nevoi speciale, participarea activă a acestora la viața comunității, crearea și asigurarea condițiilor adecvate de educație, instruire și pregătire profesională a persoanelor cu dizabilități, evitarea sau eliminarea oricăror forme de discriminare a acestora.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi:

Proiectul de decizie prevede abordarea intersectorială, iar domeniile principale de intervenție fiind accesibilitatea, sănătatea, asistența socială, educația, piața muncii. Astfel, ne propunem de a sprijini persoanele cu dizabilități pentru crearea unei societăți mai inclusive, echitabile și accesibile pentru toți.

4. Fundamentarea economico-financiară:

Planul de acțiuni privind declararea în mun. Bălți a anului 2025 - ”Anul Incluziunii sociale a persoanelor cu nevoi speciale” urmează a fi finanțat din contul mijloacelor financiare prevăzute în bugetul municipal aprobat anual, în limita mijloacelor disponibile ale asociațiilor obștești, precum și din donații, granturi și sponsorizări.

5. Modul de încorporare a actului normativ în vigoare:

Proiectul de decizie a fost perfectat în conformitate cu legislația în vigoare și nu necesită elaborarea sau modificarea actelor normative și legislative.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului:

În conformitate cu prevederile art. 32 al Legii nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, proiectul de decizie a fost coordonat cu Viceprimarii mun. Bălți, Secretara Consiliului mun. Bălți, Direcția General Financiar Economică, Direcția Juridică, Direcția Învățământ, Tineret și Sport.

7. Constatările expertizei juridice:

Prezentul proiect de decizie este perfectat în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (2) lit. p1), lit. y), lit. z1) din Legea RM privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, Legea RM privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr. 60 din 30.03.2012, Legea asistenței sociale nr. 547 din 25.12.2003, Legea RM privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13.11.2008, Hotărârea Guvernului RM cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional nr. 967 din 09.08.2016, Decizia Consiliului mun. Bălți nr. 6/33 din 13.11.2024 ” Cu privire la inițierea procedurilor de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional „Cu privire la declararea în mun. Bălți a anului 2025 - Anul incluziunii sociale a persoanelor cu nevoi speciale”, Dispoziția Primarului nr. 456 din 19.11.2024 Cu privire la desfășurarea procedurii de consultare publică la proiectul deciziei Consiliului municipal Bălți ”Cu privire la declararea în mun. Bălți a anului 2025 - ”Anul incluziunii sociale a persoanelor cu nevoi speciale””.

Structura și conținutul actului corespund normelor de tehnică legislativă. Prin urmare, proiectul deciziei sus menționate nu contravine legislației în vigoare și este recomandat spre aprobare.

Șefa Direcției Sănătate

Viorica LEANCO

Примэрия мун. Бэлиць
Юридическое Управление
ул. Индепенденций, 1
тел.: (0231) 5-46-34
(0231) 5-46-35

Primăria mun. Bălți
Direcția Juridică
str. Independenței, 1
tel.: (0231) 5-46-34
(0231) 5-46-35

AVIZ

asupra proiectului de Decizie Consiliului municipal Bălți
„Cu privire la aprobarea ”Planului de acțiuni privind declararea în mun. Bălți
a anului 2025 - ”Anul incluziunii sociale a persoanelor cu nevoi speciale”””

Examinînd proiect al deciziei care a fost elaborat de subdiviziunea de profil a Primăriei municipiului Bălți responsabilă de sănătate, Direcția Juridică a Primăriei mun. Bălți consideră că în corespundere cu art. 14 alin. (2) lit. p¹), lit. y), lit. z¹) din Legea RM privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, Legea RM privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr. 60 din 30.03.2012, Legea asistenței sociale nr. 547 din 25.12.2003, Legea RM privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13.11.2008, Hotărârea Guvernului RM cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional nr. 967 din 09.08.2016, Decizia Consiliului mun. Bălți nr. 6/33 din 13.11.2024 ” Cu privire la inițierea procedurilor de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional „Cu privire la declararea în mun. Bălți a anului 2025 - Anul incluziunii sociale a persoanelor cu nevoi speciale”, Dispoziția Primarului nr. 456 din 19.11.2024 Cu privire la desfășurarea procedurii de consultare publică la proiectul deciziei Consiliului municipal Bălți ”Cu privire la declararea în mun. Bălți a anului 2025 - ”Anul incluziunii sociale a persoanelor cu nevoi speciale””, proiectul sus-menționat poate fi examinat și aprobat la ședința Consiliului municipal Bălți.

Șeful Direcției Juridice

Vitalii BALAN

30.01.25

Republica Moldova
Primăria mun. Bălți
Direcția
Generală
Financiar-Economică

str. Independenței, 1
MD-3100, m. Bălți
tel. 2-00-34, fax 2-32-93
E-mail: primariabalti@mail.ru

Республика Молдова
Примэрия мун. Бэлць
Главное
Финансово-Экономическое
Управление

ул. Индепенденцей, 1
MD-3100, м. Бэлць
тел. 2-00-34, факс 2-32-93
E-mail: primariabalti@mail.ru

nr. 01/2-1/9/11 din 05.02.2025

Aviz

la proiectul de decizie a Consiliului municipal Bălți „ Cu privire la aprobarea ”Planului de acțiuni privind declararea în mun.Bălți a anului 2025 – ”Anul incluziunii sociale a persoanelor cu nevoi speciale” ”

Direcția Generală Financiar-Economică a examinat, în limitele competenței sale, proiectul deciziei a Consiliului municipal Bălți „Cu privire la aprobarea ”Planului de acțiuni privind declararea în mun.Bălți a anului 2025 – ”Anul incluziunii sociale a persoanelor cu nevoi speciale” ”.

Prin urmare, în viziunea Direcției Generale Financiar-Economice, enunțăm următoarele aspecte:

1. În proiectul dat de decizie nu este menționat costul acestui mecanism;
2. Nu este prezentat calcul detaliat al cheltuielilor pentru acest mecanism;
3. Să se examineze de către Direcțiile Primăriei mun.Bălți, agenții economici, instituțiile publice, partenerii și alte părți responsabile de posibilitatea implementării mecanismului dat;
4. Conform art.23 din Legea RM nr.397-XV din 16.10.2003 privind finanțele publice locale, art.57 din Legea RM nr.181 din 25.07.2014 privind finanțele publice și responsabilitățile bugetar-fiscale, cap.VIII a Ordinului Ministerului Finanțelor nr.124 din 21.12.2023 și Dispoziției Primarului nr.525 din 30.12.2024 privind aplicarea bugetului municipal Bălți provizoriu pentru anul 2025, **în perioada aplicării bugetului provizoriu nu se permite efectuarea cheltuielilor pentru acțiuni noi comparativ cu anul precedent.**

În concluzie, proiectul de decizie nu poate fi supus examinării și susținut de către Direcția Generală Financiar-Economică.

Șef Direcție Generală Financiar-Economică

Vera RUSU

Executor: Irina SLIVINSCAIA
Șef adjunct Direcție Generală Financiar-Economică,
Șef Direcție Elaborare și Administrare a Bugetului
tel. 0231 2 90 45